

Ткальняні робітники збираються до боротьби проти обниження заплати.

ПЕНТАКЕТ, Ровд Айленд, 21 вересня. — Ткальняні Робітничі Рада стейту Ровд Айленду, що об'єднує всі юніі ткальняних робітників цього стейту, відбула тут нараду над способами протидіянню проти обниження робітничої зарплати. Збори рвди прийняли плян голови Мекгона, після якого треба наперед zorganizувати робітників у ткальняні юнії під Американською Федерацією Праці та виходити на страйки, поки ці організації не буде переведена. Юнії, однак, має зараз зайнятися проти зниження заплати.

ВИПАДОК У КОПАЛНІ.
СОЛТ ЛЕЙК СІТІ, Юта, 21 вересня. — В копалні вугля Рейнс, що лежить у містечку Рейнс та належить до Карбон Фіелс Ко., наступні ніч коло 6 годин вечером підземний вибух.

Хоча в копалні працює звичайно 200 робітників, в хвилі вибуху було там всего 5 робітників, які приготувалися караюти для роботи на поведлонок. Їх і захопив вибух. Іх доля ще не відома.

КУЛІДЖ У ПРОМОВИ ДО КОТАЛИКІВ ЗА РЕЛІГІЙНО ТOLERАНЦІЮ.

ВАШИНГТОН, 21 вересня. — Президент Кулідж виступив на зборах Товариства Святого Імени промови, в котрій займався проти всяких обмежень релігійної свободи. Він казав, що релігія не повинна ніколи становити перешкоду для освітлення якогонебудь уряду.

Зібрані оспарювали його заяву як звернену проти Ку-Клукс-Кляна, хоча президент поіменно цієї організації не згадав.

ДЕЙВИС ЗАКІНЧИВ СВОЮ АГІТАЦІЙНУ ОБІЗДКУ НА ЗАХОДІ.

НЮ ЙОРК, 21 вересня. — Джан В. Дейвис, демократичний кандидат на уряд президента Злучених Держав, повернувшись нині зі своєї колоно-тижневої агітації в 9 західних стейтах. Він упевняв партійних провідників, що його агітація дасть йому болате виборів серед фермерів.

ЛА ФОЛЕТ ХВАЛИТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ НІМЦІВ ЗА ІХ ЗАХОВАННЯ ПІДЧАС ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК, 21 вересня. — Сенатор Ла Фолет, поступовий кандидат на уряд президента Злучених Держав, похвалює у своїй другій публічній промові, тут виступивши, американських німців за те, що вони захищували підчас війни діяльно супроти Америки, хоча американський народ своїм гістеричним захопленням їх часто провокував. Сенатор Гейлер, кандидат поступової партії на віцепрезидентства Злучених Держав, вибирається на дошву агітаційну подорож по фермерських стейтах заходу, які він сподіється добути для себе й Ла Фолета.

НОВА КАМПАНИЯ ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ.
ШІКАГО, Іллінойс, 21 вересня. — Відомий шікагоський адвокат Клаарен Даров та другі значущі правники Америки виступили за проєкт заснування уряду так званих „злочинних клінік“, в яких мали б лічити людей, які лиця почали хорується умово. На їх думку, такі умови шпиталі запобігали б багато злочинам.

ТОРНАДО НА ЗАХОДІ.

ОВС КІЕР, Вісконсин, 21 вересня. — Околина на поуділе та схід від міста Торпа навістив страшний ураган, який лютував на просторі яких 20 миль, знищив багато фермерських домов та заболовав, убив багато худоби, покочичив та затопив багато осіб. Шкоди оцінюють приблизно на 200,000 долярів. Досі відомо про 11 жертв у людях.

Подібний хмаролов лютував теж в північній часті стейту Тексасу.

ЕПІСКОП ЗА СВОБОДОЮ СЛОВА.

АТЛЕНТИК СІТІ, Нью Джерзі, 21 вересня. — На ривних зборах міжнародного комітету Товариства Молодих Християнських Мушун, що тут відбуваються, виступив методичний єпископ Мексона за повною свободою слова для всіх суспільних думок. Він спеціально побавився за свободу слова для більшовиків, які на його думку не представляють ніякої небезпек, як деогофоні не можуть свобідно висказувати свої думки публічно.

СУД ПОДАЄ ДО ПУБЛІЧНОГО ВІДОМА ЛИСТИ КЛЕНА.
БОУАЛО, Нью Йорк, 21 вересня. — На приказ суду, що веде слідство проти Ку-Клукс-Кляна, оголошено публічно видати список листів робітників місцевої організації Кляна. Ці листи були скрадені з канцелярії Кляна.

30,000 ДУШ У ПАРАДІ КЛЕНА.
ФРНПОРТ, Лонг Айленд, 21 вересня. — У параді Ку-Клукс-Кляна взяло участь коло 30,000 учасників. З них 2,000 мали на собі білі простирала, але були без масок на лицях.

КОГРЕСМЕН ЗАКЛИКАЄ ВИБОРІВН ГЛОСУВАТИ ЯК ВОНИ ВИБІРІ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 21 вересня. — Конгресмен Джан Гля урядом своїм виборчим прийняти на своїй форумі. Пліччас збавни деляли питу аболіцію, а якуму було понад 2 і три чверти проценти відгуків. Конгресмен запровадив свої виборці, щоб вони голосували так, як вони пляли.

СМІШНО ПРОТИ СВЯЩЕННИКА ТРИПНІКА.

Мавнт Вермон, Іллінойс, 21 вересня. — Проти Лоренса Гайта, методичського священника з Айни, обжалованого за отруєння власної жінки аршиномком, підняється уже підозріння за другі отруєння.

Стейтові знатоки землі переконалися, що від тої самої трийки погіб 22 людина цього року Світін, молодий муж пані Світін за любови до котрої Гайт отруїв свою жінку.

ПОДРОЖ ВОЗДУХОМ ДО ВКОЛА ЗЕМЛІ.

Таксон, Арізна, 21 вересня. — Три американські летунці, що летять довола землі, прилетіли нині сюди з Еа Пасо.

Тут їх вітала величезна толпа народу. Вони відлітають завтра в дальшу дорогу до берега Тихого Океану.

ЗНОВА ЗАВОРУЩЕННЯ В МЕКСИКУ.

Мексико, 21 вересня. — Банда опришків, що колись ходила з відомим Панчом Вієсо стала знову рабувати Федеральні мексиканські уряди та нападати на залізничні. Ними провадить брат Панча Іноліто.

КЛОПОТИ ЧЕРЕЗ ЧОРТА

Боротьба серед протестанських церков межі так званими фундаменталістами та модерністами не перестає. Минулої неділі ньюйоркський провідник модерністів Потер говорив в своїй церкві промову на тему: „Хто зробив чорта“ Він виказував, що фундаменталісти не можуть відповісти на се питання. Коли вони скажуть, що Бог сотворив чорта, то вони зроблять Бога сотворителем зла. Коли вони скажуть, що чорт сотворив сам себе, то вони признають, що зло має силу сотворювати, як Бог. Як вони скажуть, що Бог сотворив з початку добріх ангелів, але вони відстали від Бога свобідну волю, стали відтак чортами, то се їх не виратуєво, бо тут треба признати, що Бог знав з гори, до чого ті хиткі ангели доведуть.

На думку модерністів цього замішаного питання нема другого виходу, як принести, що в світі нема другого чорта, як лише той, якого собі сотворив чоловік в уяві. Фундаменталісти зборяться до відповіди на другу неділю.

ДИК РОДИННИ СЦЕНИ.

Ню Брансвік, Н. Дж. 20 вересня. — Поліція арештувала Фермера Петра Гебена, котрий доварився зі своєю жінкою звязав її руки в лотки, привязав її до мула та вложив коло її фарми.

Арештований каже, що він карав жінку за те, що вона хотіла вбити протакую його і їх шестеро дітей.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

На тлі сепаратійного процесу стріляв тричі до своєї невірної жінки підозрюваний Дайтман; замешкалий при вулиці Корделлової у Львові. Поранивши жінку в животі Дайтман вистрілом із револьвера позбавив себе життя. А ТІТІ ТІТІ

НАПАДИ У СХ. ГАЛІЦІНІ.

Вночі з дня 1. на 2. вересня с. р. в коломиському повіт, невідані люди, замісто викраденої й озброєної, напали на посторок польї розбродили пострілами і з їх криків стріляли до поліції. Ранили посторокного позначка. Відважено його до шпиталю. Нападом користаючи з темряви скоринилися в поближких ярах. За ними висладо стежу.

Дня 1. вересня викрадено напад на посторокного поїїщ в чортківським повіті. Рапном трийко посторокногов підрозрядського. Нападом були в односторок російської митної сторожі, замісто озброєні. Товариші, що воне передні сторожа головної більшовицької армії. Погоня була безуспішна.

НЕЩАСНА ЯПОНИЯ.

В слід за величезним землетрусом, який переїмив ряд японських міст в румовіще, навістила нещасну країну епідемія туфуса, яка обхопила цілий край. До тепер ствержено 1300 випадків смерті. Найбільше число жертв занотувала Йокогама і Кобе.

СИН ЧИРІНА В МОНАСТІРІ.

Син Чінеріна, російського советського комісара закордонних справ покинув потайки Москву і вступив до одного з монастирів, де його моментально поштрижено в черці.

ПОВЕРНЕННЯ ДІВР ГАВБУРГАМ.

Між польським урядом і представниками Архикнязя Стефана з Живца заключено договір, на основі якого признано йому його добра з виміною 52,321 гектарів, признаних на парцеляцію.

ПОЖЕЖА В ЖОВКВІ.

Нічю з 27. на 28. серпня зникла навпроти жовківської залізничної пожежа, в якій згоріло в домів. Десять родин опинились без даху.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ“

КОЛИ ШЕ СЕІ ЧАСОПИС НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І СЕПЧАС.

„СВОБОДА“ є найбільшою зі всіх українських часописів в новині і старі краю.
„СВОБОДА“ виходить кожного дня з виміною неділі і свят.
„СВОБОДА“ подає пліччас новин американські і краєві.
„СВОБОДА“ також подає надколадніші відомости з теперішних політ в старій краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВІНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА ЦІЛНИ РІК	\$ 7.00
НА ПІВ РОКУ	\$ 3.75
НА ТРИ МІСЯЦІ	\$ 2.00
В ДЖЕРЗІ СІТІ, КАНАДІІ ЗА ГРАНИЦЮ:	
НА РІК	\$10.00
НА ПІВ РОКУ	\$ 5.00
НА ТРИ МІСЯЦІ	\$ 2.75

Звертається увагу, що на кредит нікому не виходиться часопис.

„СВОБОДА“, 33 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДРУКАРНЯ

У НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА“

випикує старати, дешево і на час всіма друкарськими роботами як СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТИКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ШІКАНИ І БАД, ЯК ТАКОЖ МОУЕРТИ І ДИСТОМ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТІВ, ТОВАРИСТІВ І СВІСТРИВ.
Прокладає всі види І. В. Союз улаштовує всі види розповсюдження до своїх місцевих друкарів на окремі.

ТРУБОТИ ПРЕМ'ЄРА ГРАБСЬКОГО „НАЦІОНАЛЬНИМИ МЕНШОСТЯМИ“

Краківський польський дневник „Час“ з 4. с. м. повідомляє знову про каюоти прем'єра Грабського зі справом „національних меншостей“. Повернувшись в Лондлонок з відпустки, — пише газета — прем'єр бачив, що негайно приступив до виконувачи закону про його владничий упововання у справах внутрішньої політики, а то: що до справи національних меншостей, управліньства відносин на „кресах“ і т. п. Прем'єр Грабський конференції з одним із спеціалістів від „нац. меншостей“, професором Додлем про чукованональну шкільництво в Польщі.

БОЙКОТ „УНІВЕРСИТЕТУ“

Харківські „Вісти“ з дня 27. серпня передають таку телеграму: Підписаний польський урядов проф. Смаль-Стоцький по почав переговори з львівськими українськими коледами про організацію в Кракові українського університету, зустріч ньюйоркський опір з боку України.

Навіть українські емігранти у Варшаві писемно заявили львівським українським діячам що вони в ніякому разі не вользуть участі в організації краківського університету. Львівська українська професура та українське студентство вирішили бойкотувати урядовий проєкт.

НЕМА МОБІЛІЗАЦІЇ СОВЕТІВ.

Урядова советська телеграфна агенція заперече вістам про мнню мобілізацію в С.С.Р.

ДАЛЬШ НАПАДИ НА „КРЕСАХ“

Дня 1. вересня вночі озброєні відділи заложених з 40 осіб, перейшли польсько советську границю під Моголанами в острівському повіті і напад дівр в Стадниках, повіт Рівно.

Революція проти Москви на Кавказі шириться. - Москві вислали туди 60,000 „червоного“ війська.

ТРАПЕЗУНТ, Туреччина, Мала Азія (над Чорним морем, біля Кавказу), 17 вересня. — Революція проти московських більшовиків шириться далі в кавказських республіках Вірменії, Азербайджані і Дагестані.

Москва вислала цього тижня на Кавказ 60,000 „червоного“ війська.

В групі московських більшовиків здавали підставу революційній військової переменою, але 30,000 озброєних грузинських селянських повстанців подолало у гори, де вони копають шанці, відки хотять боронитися або в даву пору випасти проти московських військів.

Турецькі урядові кажуць, що іза революції на Кавказі московські більшовики мусять тепер держати там 100,000 „червоного“ війська, через що ослабить свою військову силу в других окупованих краях.

Туреччина ставиться теж ворожо до московських більшовиків, не жаючи на те, що вони дали їй підчас війни проти Греції 15 мільонів золотих рублів.

ЛІГА НАРОДІВ ЗАПРОШУЄ АМЕРИКУ, НІМЕЦХИНУ І РОСИЮ ДО РОЗОРУЖНИХ НАРАД.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 21 вересня. — „Розоружна комісія“ Ліги Народів запросить до співпраці у притогованню „всесвітнього розоружного конференції, яка має тут відбутись у червні, 1925, також Заучені Держави, Німеччину і Росію.

Комісія створить три ради — для воєнних флотів, для сухопутних армій і для приватної торгової оружж та амуніціоні. Сього тижня зачеться явна дебата над пляном Бенеша на повній сесії Збору Ліги Народів.

КРОВАВА „МИРОВА“ ДЕМОНСТРАЦІЯ.

ПАРИЖ, 21 вересня. — Французькі соціалісти, радикали і ліберали уладили тут нині в городах Трокадеро мирову маніфестацію.

Маніфестанти було до 30,000. Коли вони ішли походом і співали маршевою, несподівано надійшли комуністи, маніфестанти в рядах при співі интернаціоналі. Вони приготувалися заздаягд, щоб розбити маніфестацію і взяти зі собою паніци. З тими паніками кинулись вони на „мирових“ демонстрантів. Счинилися велика білка, яку спинила аж поліція. По бою осталося 2 групи і понад 100 ранених. Ув'язнено понад 200 осіб.

МИТО НА НІМЕЦЬКІ ВИРОБИ.

ПАРИЖ, 21 вересня. — Французьке правительство наложило мито на ввожені німецькі вироби у висоті 28%. Постаново входить в життя з 1-го жовтвля с. р.

В НІМЕЦХИНІ МЕНШЕ БЕЗРОБІТНИХ.

БЕРЛІН, 21 вересня. — По підписанню пляну Доса в Німеччині обновився промисловий рух. Тисямисями зменшувється в краю безробітне.

ЦЕПЕЛІН ДЛЯ АМЕРИКИ ПОЛЕТІТЬ СЮДИ НЕБАРОМ.

БЕРЛІН, 21 вересня. — Великий воздухоплавець З. Р.—3, побудований у Фларіхсгафені для Америки на зразок Цепеліна, відлітять туди на другий тиждень.

Перед тим він зробить пробний лет понад Німеччину, який тривати-ме 30 годин.

КОМУНІСТИ ПРИГОТОВЛЯДІ ПЕРЕВОРОТ В БОЛГАРІІ.

СОФІЯ, столиця Болгарії, 21 вересня. — Болгарський міністер внутрішніх справ генерал Руссов подав сьогодні до прикладного відомо, що слідство у справі убиття провідника македонських революціонерів, Тодора Александарова, виявило плян змови для перевороту в Болгарії дня 15-ого с. м. Болгарські і сербські комуністи плянували у співі з болгарськими аграріями (одинодумими поліційного Стабульського) виконати напад на болгарських націоналістів, і захопити при помчі озброєних банд Софію у свої руки. Однак болгарське правительство викриво змову і посылало усі пляни комуністів.

БУНТУЮТЬ ЧОЛОВІКІВ ПРОТИ ЖІНОК.

ЛОНДОН, 21 вересня. — Тутешні мужські краєві визнають мужики, щоб бунтувались проти виблганних жіночих одягів. Вони кажуць, що жінки видають заботою на свої одяги і тим не оставляють чоловікам грошей на їх одяги. Через те, кажуць краєві, чоловіки в Англії небадо одіти і се жарко відбиває, коли вони в товаристві вибагато одітих жінок.

ЧАРВІННЯ.

БЕРЛІН, 21 вересня. — В одному селі біля міста Гановера захорили в одній жіночій корові, вівці і безрогої. Не знаючи причини недуги, вона сказала, що „слабкість наступла“. В селі кра і мараль І чарвінню.

Судська засадиракла жіноку до суду і суд заувиди її на три доляри кари за зневагу.

ОГОЇВ В ТЕАТРІ.

ЦАРГОРОД, Туреччина, 21 вересня. — В Смирні (в Малій Азії над Серезанським морем) вибух озброєно в одному кінотеатрі внаслідок вистави. Внаслідок цього з театру біляше як 100 осіб.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

Но Йорк, Н. Я. Український демократичний Клуб, а нагоді пізніше, який відбувся 24. Серпня с. р., вислав на поміч Рідний школі \$20. Гроші видано до Українського Педагогічного Товариства "Рідна кола".

Філадельфія, Па. На днях по'явилася в нас українська брошура "Промислі і торгівля". Заміте теїшою сію брошуру: видан на ремісничий п. Ливач, який довший час хорував та недавно як повернув з санаторії. П. Ливач праював над новою літанію. Зміст її інтересний та є надія, що загал нас інтересуючий промислом і торгівлею покориється нею.

Бінгемтон, Н. Я. Наша місцевість числить 85 тисяч населення. Околиця гарна, полежена на підрію. До п'ятинашть тисяч робітників працює у фабриках обови. Решта припадає на малі робітні інших родів. Робота їде повний ритм. Однак новому робітничому тяжко тут роботу дістати. Українці живе тут до сього роду. Більшість мають власні доми. Кількох мають власні сторі. Не бракує і наших фермерів в околиці Бінгемтона. У країні живуть між собою в згоді та любові. Тільки що небагато нас є на таке число населення. Маємо тут Тов. Укр.

Н. Союзу Тов. Укр. Р. С. і Братство Провідників. Народна робота в русі. Найдіяльнішою являється "Корпорация Укр. Громади в Бінгемтон". З малим числом членів за два роки існуюча посілає аласну лоту, варить два тисячі доларів, та готує в касі два тисячі п'ятсот. В короткім часі приступити до будови Укр. Народного Дому. Українська діточка школа розпочинає 26-го вересня, в Клубі Укр. Громади. Пройтись родичів привести своїх дітків до школи. Дня 27. вересня Укр. Громада устроить баню. Доїх на будову Укр. Дому. — С.

Мінеаполіс, Мін. В нашій місцевості живеться доволі весело. Є тут багато фабрик різного роду, роботи їдуть досить добре, де котрі фабрики троха повіджадають робітників, а інші приймають. Маємо гарну церков, в. Н. С. і відділ Провідників.

Дня 14. вересня відбувся, у нас бань, на котрій вибрано координатора балю, а котрі котрі проведом: велась дуже гарна і весела забава.

На днях відбувся у нас такий збори Укр. Нар. Дому, в який брали участь понад 200 Українців. На зборах здавано завіт з догеторіальної прені-товариства та читано новоузданий статут і вписувано нових членів. Дня 11. вересня відбулися другі збори Нар. Дому, на котрих присутніми мали бути тільки самі члени дя кінше-

вого одобренья статутів. На збори прийшло також з 25 українських заюфанців з метою кинути, однак голова зборів, склавши їм делікатно, що тут є місце тільки для України, вивпросив їх з залу. Зюфанці підписували носен вивнесис шурком, гей чорні круки. — Б.

ВОКАЛЬНА СТУДІЯ
Проф. Євген Кіньковський Вишого Музичного Інституту ім. М. Лисенки та Укр. Нар. Хору ім. Кошицького
ГР. ТУЧАПЬСЬКИЙ
Лейбл співаю (метод. Галя, проф. Брегац та Сотоан), опера, концерт, репертуар.
135 CARNegie HALL, N. Y.
Tel. Circle 1350 1820

НОВИСТІ РАДІО! НОВИСТІ
УКРАЇНСЬКА РАДІО ФАБРИКА
МАЄ НА СКЛАДІ НЕУТРОУМЕ ЗЕТ НА 5 ЛАМП.
ЦІНА \$40.00 І ВИЩЕ.

Також на замовлення робимо мистецтв на одну лампу \$7.00, на три лампи \$22.00, на 4 лампи \$32.00 і вище.
Тож спільні, надається натратити члени, котрі беруть по 100 до 300 дол. за той самий сет. У нас тільки \$40.00.
Також пошукуємо в кождій місцевості Українців, котрі могли б продавати Radio і писемніе приступити до нашої Кооператива без жодного великого капіталу.
По всім інформаціям звертайтесь до:
UKRAINIAN RADIO CORP.
253 AVENUE A,
або до ГР. ХЛІСТУНА
в наш адресі
NEW YORK, N. Y.

Еммондо де Амічс.
ПЕРШИЙ ДЕНЬ У ШКОЛІ.
(Оповідання).

Сьогодні перший день у школі. Минули, мов сон, ті три місяці літнього відпочинку на селі. Сьогодні вранці мама одвела мене в городську школу Бареті і записала в третій клас. Я ще ще думаю про село і його нехоту. Скрізь вулицями йшли школяри, а в двох кінгарах повно було батьків та матерів, що купували ранці, зшитки й книжки. Перед школою набралось такого народу, що сторож з поліційном насилу вдеркували людей, щоб не заступили двері. Біля дверей я почув, що хтось торкнув мене в плече. То був мій торішній учитель з другого класу, завісиди веселий, завсідга до скудоученним вимволоссам. Він сказав мені:

— Так отсе ми розсталися з тобою, Епріко, навикі?
Се я і сам знав, а від його слів мені стало ще сумніше.
Насилу вийшли у школу. Пани, пани, робітничі жінки, робітники, офіцери, старі бабусі, наймички — кожне одією рукою держало за руку свого хлопця, а в другій руці в кожному було посвідчення про те, що хлопець переведено в старший клас. Людей повно було і в світлиці і на сходах; був такий гомін, мов у театрі. Мені було гарно стояти знов у сій великій світлиці нижнього поверху з дверима у всім сім класів, — три роки я прохив тут мало не щодня. Учителські хо-

дили сиділи і туди серед натовпу. Моя вчителька з старшого класу кинула мені головою, стоячи на порозі в своєму класі і сказала:

— Епріко, сього року ти будеш на другому поверсі... не побачу тебе, навіть як проходиш туди-туди, — та й подивилася на мене сумно.
Директора обступили жінки, дуже стурбовані, що "не було вже місяць їх синам. Мені здавалося, що в директора борода стала сніжною, ніж була торішній. А хлопці-товариші повиростали, потовшали.

На іншому поверсі вже поділили дітків, кого куди. Там були такі хлопята з меншого першого класу, що не хотіли увійти до класу і опинилися, як осята; доводилось їгати їх туди силоміць; але де-які вітали мене з парти; інші ж, бачучи, що їх батько чи мати йдуть додому, починали плакати, і ті мусіли вертатися, щоб їх розважити, або забрати додому; вчителські аж за голову брались, не можуть дати поради з тими дітками. Мого меншого брата взято в клас до вчительки Дельгати, а мене до вчительки Пербоні — на другому поверсі. У десять годин ми всі були вже в класі; п'ятьдесят і чотири, а з них тільки п'ятнадцять або шістнадцять з торішніх моїх товаришів; серед них і Деросі, що завсіди бере мене нагороду.
Якою тісною та сумною здалися мені школа, як я згадав про ліс та гори, серед яких проживаю! Ще згадав я про

свого торішнього вчителя з другого класу: він такий добрий був і все сміявся з нами, і такий маленький був що здавався нашим товаришем. — Мені було жалко, що я вже його не бачитиму з його рудим розкуданим волоссям. Наш новий учитель високий, без борода, з довгим снігим волоссям; на собі в нього ярим зморшка; голос він має товстий; на всіх на нас дивиться тільки на кожного; мов у душу зазирає; він ніколи не сміється.

Я думаю:
— Се перший день. А ще де вчительські, працювати, здавати що-місяця екзамен!
І так мені хотілось, щоб ні виходити біля школи зустріла мене мама... Вона там справді була, і я кинувся поцілувати її руку. Вона сказала мені:
— Не бійся, Епріко! Будемо вчитися вдвох.
І я вернувся додому веселий. Але нема вже моего торішнього вчителя з його добрим і веселим усміхом, і через те школа не здається такою гарною, як попередю.

Перекл. Б. та М. Грінчендов.

УВАГА!
Американсько-Українська ОРХЕСТРА
грає всі американські і європейські кавалки для танців. Ціни умірювані.
Пішіть до: 22123
MICHAEL BLASCHAK
27 DALE ST., ALLENTOWN, PA.

СКАЖІТЬ МЕНІ...
Скажіть мені: До рідної мій батька? І як їм треба його згадати? Чи у якого сусідського бланк стрів він же мене? Скажіть мені, брати! Скажіть мені: Ни доску колись Сидальський сун і туди до воріт, що біля нас і там обомали і згадувати згабувати мій діт?

Скажіть мені: Ни лова несли! Аристократів і спиною волонів! Навіть не риді сім думи доволу. Бачиш сит мене переказати? Скажіть мені: Чому нестерпимо муш! Скажіть мені: казати гарно-гарно! Чому мені не вийти догороду? Діток доїх до спавення гуде?

Скажіть мені: Чи спавіла мене Сидальський, що в селі? Мому зга, Огню любови, що тліє — не везе? Скажіть мені — багаче мого! Прудентіолас, 3. 11. 1923.

ПОЗІР! МІНЕАПОЛІС, МІННІ!
Заходом Української Громади в Мінеаполіс, Мінн.
— утривається —
СПІЛЬНИЙ ВЕЛИЧАВНЯ
БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 28. ВЕРЕСНЯ 1924
ОГОНЬ В. А. О. У. W. HALL,
East Hennepin Ave., Minneapolis, Minn.
Початок о 8-го годині пополууду.
ВСТУП для мужчин 35 центів.
Для женщин 25 центів.
Між тим буде так само!
ПАВЛЯВИЙ БАЛЬ
Простягте панів і пані прихильних на галу з ласким (під). Забава буде, якої ще в нашій місцевості не було; буде сивка перекуса, холоні панів; вивінок болю нестодіаюх. Першорядна орхестра. Доїх на Народний Дім.
За добру забаву розумі.
Комитет Народного Дому.

НА ТРОПІ ПРОПАВШОГО

ІСТОРИЧНЕ ОПОВІДАННЯ.

Свободно за Майом.

Хто він? Яким способом знайшши на мой хаті?
Коти ти гадає, то який спосібом ти звязав на тій хаті? — відповів Сивенський. — Твій отаман сказав мені, що гадає сє хаті відступити їм нам, що сам пішов до якогось свого родича.
Або ти брешеш, або отаман. Займайте!
Зліз ти! Тепер, аж до завтра с хата наша.
Не злізете?
Ні!
Курд вихопив запоясника, замкнувши ї. з криком впаав. То Доян скочив до него, вхопив за горло і впаав Курд.
Доян ляг на него, готовий в кождій хвили знов вхопити його горло між свої зуби і загризти.

Лежи так спокійно, — Сивенський перестеріг його, — бо скоро рушиться собака загризе тебе.
Як довго буду лежати так? Позву отамана і передам тебе йому. Ти знав, що ми будемо почувати в твоїй хаті, бо ти відступити їм для нас... на те, щоб вночі вкрасти наші коні. Ще раз кажу, не рухайся, бо с собака жартів не знає... Холмі! — Сивенський звернувся до Ліндсає.

Він виліз по драбині, витягнув її за собою на хату і накрив сіном, — промовив Лінд-

сая витягаючи з під сина драбину. — Як свої ноги, так і драбину зде накрив. Тепер по сій драбині ми зліземо.
Насамперед кинемо троха сина для наших коний.
Злодії! — крикнув Курд, бачучи, що його гості скидають сіно. — То мое сіно!
Хотів же щось сказати, але Доян загартів і Курд замовк.
Він мабув сердитись, що беремо його сіно, — сказав Ліндсає. Перекажіть йому, що ми незгодні, бо скрізь за всьом платимо. І за сіно заплатимо. Я заплачу. Ліндсає має гроші. Як хто приймає свого гостя разом з його конем, — Сивенський звернувся до Курда, — то не лийг гостя, але я його коня похачує.
Він не гості, він злодії! — Курд відповів. — Заберіть собаку! Як прийде отаман, — Сивенський відповів.

Ліндсає спустив драбину. Сивенський зійшов у низ. Вже я Ліндсає хотів злізати, коли нараз, глянувши понад мур о-кружаючий подвір'я, став усю нечаканий в землю стовбур. За муром був невеличкий садок, цілий густо зарослий рожам, з який виробляють олій. Сей садок тягнувся від мур усього окружуючого подвір'я до другого мур, що окружав подвір'я з хатою вїтня. На вїтійським подвір'ю стояв на при-

пони... білий кінь. Ліндсає вже відчинив рота, щоб покликати Сивенського назад на гору, але прикусив язика. Пому прийшла гадка зробити щось на власну руку.

Тепер вже не можемо сумніватися, що ми в калкани розбійників, — Сивенський вернувся до товаришів, коли вернувся до хати. Як вгзгал пустити нас, то без наших коний. Гадає сє хаті нарешче скрився на даху, щоб вночі злізти і вивести наші коні. Курди може загадали ї нас полонити, щоб їм дістати окуп. Гадає лежати під собакою, вже не є для нас небезпечний. Але Курди приставити драбину від мур у мур у в більший сил влізти на хату, з неї на подвір'я. Тоді наші коні пропади. Опісля можливої взяти ї нас... доволу обложено. Отже передовсім треба нам взяти сіно. Сіно прося, помістяться. Се треба зробити зараз, бо за пару хвилок буде темно ніч.

Коні привели до сінній, двері забарикадовано. Товариство повернуло і окрім одного, що лишився вартувати, всі поглядали на сіні і скоро по-заспалали. Опіноччи вартував Нуман.

Що хочеш? — спитав Сивенський, коли Нуман потягнув його до руку.
Встань, Ефенді, — Нуман промовив шепотом. — Можє ї товаришів розбудити. Курди мабув будуть добуватися до нас, бо на улічї чути кроки кількадесят людей. Щось черкало об сїну хати. Чи не приставити драбину?

Хтось вже на даху, — Сивенський відповів.
В тій хвилі на даху хтось крикнув і щось гупнуло.
Що таке? — Ліндсає спитав протираючи очі.
Напад! — спитав Климентій, що також спохпився.
Хтось від улічї вліз по драбині на хату. — Сивенський розказував. — Доян, очевидно, загартів на смерт гадує сє хаті, повалив на землю другого Курда і лежить на нім. Мусимо ї ми вийти на дах, бо як їх вилізє більше, то Доян з кількох не дасть собі ради.
Ой, буде біла! — замітив Нуман. — Як Доян усмертив Курда, то будемо мати діло з кровомістю. Тут панує право "кривда за кривду" і "кров за кров".
Сивенський розбудив Ковтока і Немову, котрі все ще спали твердим сном. Всі взяли рушниці і ножі і вийшли на подвір'я. Сивенський виліз на дах, за ним Ліндсає. На даху лежав у крові гада, біля него молодий Курд під собакою.
— Ти чого виліз на дах чужої хати? — Сивенський спитав Курда.
Яке тобі діло до того? — Курд відповів. — То моя хата. Хата моего батька. Возьми собаку.
Не возьми. Будеш так лежати до рана. Лежи неподвижно і тихо, бо скоро крикне, або рушницю, то собака загризе тебе так, як загризає твого батька. Я їду спати... Добра-ніч.
Сивенський і Ліндсає зішли. Я лишувся вартувати за подвір'ю — промовив Ліндсає. бо Курди готові влізти сюди, приставити драбину до мур у

подвір'я.

Справді добре було би поставити варту на подвір'ю, бо гадаю, що на хату вже ніхто не поїде.
В тій хвилі хтось заставав у фіртку.
Впустіть! — кричав. — То я, отаман аула.
Впусти, як ти сам і без зброї, — Сивенський відповів. — Як побачу, що маеш яку зброю, або що хто другий паєся за тобою, стріляю.
Я сам, — була відповідь.
Сивенський обережно відчинив фіртку, за котрою стаяли Ліндсає і Нуман з рушницями готовий до стрілу.

Що на хаті дієся? — отаман спитав. — Ми чули якісь крики, зюбки.
На хаті були злодії, котрі хотіли обкрасти нас, твоїх гості, — Сивенський відповів. — Хотіли вкрасти наші коні. Ти знаєш, як тут караєся коно-краді.

Що то могли бути за злодії? — отаман спитав, бутьмо ї задивився. — Ви спитали їх?.. Що ви з ними зробили?.. де ваші коні? — додав, роззираючись по подвір'ю.
Колі наш не спіямив першого злодія, ми коні ввели в хату? Чи хата стаїна? Дорого заплатите за сє гаду!.. Де злодії?

Ході! — Сивенський сказав, показуючи на драбину. — Лїзє за мною.
Отаман поїз за Сивенским, за отаманом Ліндсає.
То сін гадає сє хаті, — отаман крикнув, побачивши моніти. Насамперед під спавом:

Аде сам гада... небішник! Хтось зробив? Хто він? Яго?

Сивенський погнав, як до того прийшло.
Його смерть завинив його власний сін, — закінчив, — бо коли батько лежав під ласом, він виліз на дах. Мачон діло з двома ворогами, не міг одорити другого лише тоді, коли загриз першою.

Відкинь собаку і встиг сина! Як сє зробило, то всі твої лова вилізуть на хату і конуться на нас. Не зробяте сего поти, поки дражати муть о жите сє коні хлопця. Як би ще котрий погнав сиди, то не загартє хлопця і кинє сє на нового напасника. Отже зрозумієш, що ми мусимо хлопця держати під собакою аж до хвилі, коли фліпсисмо і будемо спосібсами змачити або де-рана?

Не накинє.
Се не може бути! Як його не пустите зараз, то я принакну приступом взяти діт. Тоді всі згинете.
Трибу! Знаєш, що маємо добрі рушниці і добре стріляємо. На довабок, як той миле життє сего хлопця, то не позволю нікому лізти на хату, бо з хлопцем станєс се, що стаєо з його батьком. Приїдї рано, то побалакаємо.

Отаман бачив, що не виторгє нічого, отже спішив. Щє товариство пішло спати, лише Ліндсає лишився на подвір'ю. Підійшов до заднього мур у став общипувати його. Мур був з камені ліпленого глиню. Ліндсає вилізв ножа і став при самій землі викрабувати гліну в поміж від камені. Насамперед під спавом:

потому по боках. Не довго мо-завити. Вилізв один камінь, другий, третій. Зробив діру. Камінички, що були над дірою відлітали, коли і троха підлязти їм ножем. Камінь відірпши так у діру, що сам нею пропхався на той бік мур у. У мурі була гушка з рожевих кушів. Ліндсає взяв на граві і хильцем зайшов під задній мур отаманового подвір'я. Став додати ножем і відговар діру. Довенившись, що камінь над дірою відірпнуєсє таксамо легко, як в першій мурі, заклад діру назав каміничками і вернув на перше подвір'я. Тут також заклад діру в мурі. Пішов до хати, збудив Немову і виславши його на подвір'я вартувати, сам ляг спати. Слав лише годину. Будло же цілком темно, коли встав. Розбудив Сивенського і каже:

Башо, я голоден.
Щє є трохи козини і пару картоплі. Злізєте і дайте мені спати. І в сїніть, бо скоро зазорє, будемо мати роботу. Приїде напаст Курді, — Сивенський відповів і обернувся на другий бік.
Я збудив вас саме того, що козини є лише троха і ладків лише кілька. Як і те все їм то що будете ви їсти?

Що будете їсти наш товариш? Нас, славити Господа, шестро. Сумніваюсь, чи Курд будуть нас харчувати.
Заріжмо одного коня.
А чим поїте? Воді нема. Коня не треба буде різати, бо наші коні ї їм всі видохнуть через брак воді.
(Підать буди).

СТАВІТЬ ГРОЖАНАМИ
ПОДЛУЧЕНІЙ ДЕРЖАВ
Всі інформації подані в новій книжочці „ЯК СТАТИ ГРОЖАНИНОМ СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ“
Наклад „Свободи“
Ціна 30 центів

